

Constatări îngrijorătoare ale Misiunii de observare Promo-LEX în cel de-al doilea raport de monitorizare a alegerilor Parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

Asociația Promo-LEX a lansat astăzi cel de-al doilea Raport al Misiunii de observare (MO) Promo-LEX a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021. Raportul reflectă constatările cu caracter electoral raportate de către observatori în perioada 12- 25 mai 2021.

Principalele aspecte reflectate în raport țin de:

Tendențele perpetuate în desfășurarea campaniei electorale

Până în data de 26 mai 2021 CEC a înregistrat opt concurenți (șase partide și două blocuri electorale), iar alte două dosare sunt în examinare. Cota minimă de reprezentare pentru ambele sexe (40%) a fost respectată de către toți candidații.

De asemenea menționăm că, în toate cele opt cazuri, poziționarea candidaților pe liste a fost făcută cu respectarea prevederilor legale, minimum patru candidați la fiecare zece locuri. În același timp, MO Promo-LEX a constatat că, majoritatea concurenților au început activitățile de agitație electorală în lipsa persoanelor de încredere înregistrate.

Totodată, potrivit observatorilor Promo-LEX, unii (potențiali) concurenți electorali au început agitația electorală înainte de termenul legal stabilit. Astfel, au fost raportate cel puțin 15 activități cu tentă electorală (fără îndemn la vot) desfășurate de concurenți/potențiali concurenți, precum și 18 cazuri de îndemn la vot pentru un anumit concurent/potențial concurent electoral (17 – Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor (BECS), 1 – Partidul Politic „ALIANȚA PENTRU UNIREA ROMÂNILOR (AUR).

Din momentul înregistrării oficiale în cursa electorală, în perioada 21 – 25 mai 2021, au fost raportate 46 de activități desfășurate de patru concurenți electorali: PAS – 80%, BECS – 11%, Blocul electoral „RENATO USATÎI”(BERU) -7% și PPȘ -2%. Cele mai populare activități au fost distribuirea materialelor electorale (63%) și întâlnirile cu alegătorii (28%).

Observatorii Promo-LEX au raportat de asemenea, cel puțin 121 cazuri (BECS) ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative. Dintre acestea, 120 de cazuri țin de implicarea angajaților din sectorul public în activități de campanie electorală și un caz de asumare a meritelor pentru servicii efectuate din bani publici.

La fel, au fost raportate cel puțin trei cazuri ce pot fi calificate drept oferire de cadouri cu impact electoral (BECS – 2, BERU – 1), dar și un caz ce poate fi calificat drept implicare a Președintelui Republicii Moldova în campania de susținere a unui concurent electoral (PAS).

Concurenții electorali pot cheltui la alegerile parlamentare anticipate de 4 ori mai puțin bani, comparativ cu scrutinul parlamentar din 2019

În perioada de referință, CEC a stabilit un plafon general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond electoral” al concurentului electoral și al grupului de inițiativă în mărime de 20 707 700 lei, de circa patru ori mai puțin decât pentru alegerile parlamentare din 2019 (86 871 856 lei). Diferența considerabilă a valorilor maxime stabilite în 2019 și 2021 se datorează modificării prevederilor Codului electoral (august 2019) și stabilirii unui plafon de 0,05% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv

Conform observatorilor Promo-LEX, până la 25 mai 2021, pe pagina web a CEC nu a fost publicat nici un raport al partidelor politice care urmează să efectueze viramente în contul „Fond electoral”. În plus, informația privind deschiderea contului „Fond electoral” a fost prezentată doar de PAS, termenul limită pentru publicarea informației fiind 26 mai 2021.

Înregistrarea prealabilă – instrument în baza căruia cetățenii pot influența numărul și geografia amplasării secțiilor de votare

Atragem atenția asupra creșterii numărului de înregistrări

prealabile cu circa 40 000 comparativ cu alegerile prezidențiale din noiembrie 2020. Potrivit estimărilor Promo-LEX, pe perioada ultimelor două săptămâni, doar în baza indicatorului legal privind numărul de înregistrări prealabile, în cazul a cel puțin 8 state s-a modificat numărul secțiilor de votare.

Astfel, în urma estimărilor Promo-LEX, dacă luăm ca bază de calcul 150 SV bugetate de CEC, cele mai multe secții urmează a fi constituite în Italia (28), Federația Rusă (21), Germania (13), Marea Britanie (11), Franța (9) și România (9).

De asemenea, având drept bază de calcul 191 SV propuse de MAEIE, cele mai multe SV urmează a fi constituite în Italia (37), Federația Rusă (29), Germania (17), Marea Britanie (16), Franța (12) și România (11).

Riscuri privind buna organizare și desfășurare a scrutinului

MO Promo-LEX atrage atenția asupra unor incertitudini privind constituționalitatea art. 51 alin. (4) Cod electoral. Aceasta se referă la interdicția de atragere la răspundere a candidaților sau supunerea unor sancțiuni pe perioada electorală, fără consimțământul organului electoral care i-a înregistrat. Pornind de la faptul că o normă cu exact aceeași formă și conținut ca prevederea de la art. 51 alin. (4) Cod electoral, a fost declarată anterior neconstituțională, MO Promo-LEX consideră că aceasta nu trebuie și nu poate fi aplicată de autorități, iar concurenții electorali nu se pot prevala de aceste garanții.

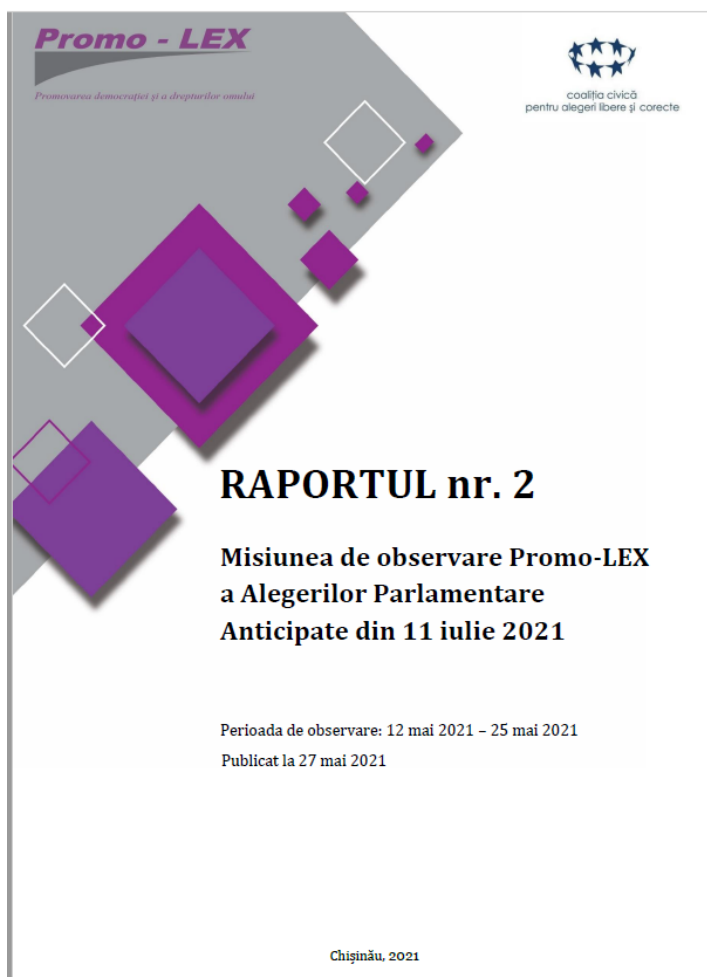
De asemenea, MO Promo-LEX remarcă faptul că în plin proces de organizare a alegerilor și în condițiile demarării activităților de agitație electorală, încă nu există o reglementară clară a măsurilor de prevenire și control al infecției COVID-19 în context electoral. În lipsa unor astfel de măsuri, există riscul că ar putea crește rata de contaminare cu infecția COVID-19.

În continuare, constatăm lipsa unei hotărâri de Guvern care ar asigura acoperirea deplină a cheltuielilor aferente organizării alegerilor parlamentare anticipate. Reiterăm îngrijorarea privind starea de incertitudine existentă cu privire la capacitatea autorităților publice centrale de a identifica resurse financiare suficiente pentru buna desfășurare a scrutinului.

În perioada monitorizată Comisia Electorală Centrală a aprobat 63 de hotărâri, printre care un regulament, iar alte două au fost ajustate la normele legale specifice sistemului proporțional. În același timp, potrivit Promo-LEX, cel puțin încă cinci regulamente CEC necesită a fi adaptate la modificările Codului electoral.

Constatăm și la acest scrutin ignorarea de către APL a competențelor pe care le dețin cu privire la desemnarea membrilor în organele electorale. Astfel, MO Promo-LEX a identificat cel puțin șapte CECE II (19%) în care niciun membru nu a fost desemnat de către APL de nivelul II.

Încă un scrutin marcat de cazuri de incitare la ură și discriminare

În baza informațiilor raportate de către monitori, în perioada 11-24 mai 2021, au fost identificate cel puțin 23 de cazuri de discurs de ură și instigare la discriminare în spațiul public, în mass-media și în mediul online din Republica Moldova.

Astfel, șase concurenți electorali/politicieni au utilizat forme intolerante de exprimare: Renato Usatîi (BERU) – cinci cazuri și Vladimir Voronin (BECS), Octavian Ț(BE (PUN), Vasile Bolea (BECS) și Vladimir Odnostalco (BECS) – câte un caz.

Din cele 23 de cazuri de discurs de ură sau instigare la discriminare identificate, în 9 cazuri au fost vizați concurenți/potențiali concurenți/politicieni: Vladimir Voronin (BECS) – 2 cazuri, Maia Sandu (Președinte Republica Moldova) – 2 cazuri, Natalia Albot (activistă și jurnalistă înaintată pe lista PAS și care s-a retras pe data de 21.05.2021 / 2 cazuri), Igor Dodon (BECS), Dumitru Diacov (PDM) și Vasile Bolea (BECS) – câte un caz.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

Misiunea de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, precum și al Oficiului Ambasadei Regatului Țărilor de Jos la Chișinău prin proiectul „Suport pentru informarea cetățenilor și observarea civică a alegerilor parlamentare anticipate din 2021 în secțiile de votare create alegătorii din regiunea Transnistreană”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”

Pentru informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md